

ÅRSBERETNING DKDK

2015 - 2016

DemensKoordinatorer i Danmark (DKDK) er en landsdækkende interesseforening for medarbejdere, der arbejder koordinerende i forhold til borgere med demenssygdomme og som beskæftiger sig med demensproblematikker.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	Side 2
Hvad sker der på demensområdet?	Side 3
Medlemmer og organisation 2015-2016	Side 5
Aktiviteter 2015-2016	Side 7
Afslutning	Side 10

INDLEDNING

Kære medlemmer af DemensKoordinatorer i Danmark (DKDK)

Perioden 2015 – 16 har været en periode med overvældende mange aktiviteter. Der har været politisk fokus på demensområdet – såvel på landsplan som lokalt. Mange initiativer er igangsat – nationalt og lokalt - og demensområdet har i særdeleshed haft pressens bevågenhed. Pressefokus har været på såvel gode som dårlige historier og ikke mindst på de udfordringer som familier til en demenssyg står med. DKDK er med alle de steder, hvor vi kan bidrage med viden og erfaringer til gavn for mennesker med en demenssygdom og deres pårørende.

Vi er en mindre forening – sammenlignet med fagforeninger, sygdom- og ældreorganisationer som Alzheimerforeningen og Ældresagen og Nationalt Videnscenter for Demens - og vi har et lille sekretariat. Året har alligevel vist, at mange har øje for os og beder om vores mening.

Som formand bliver jeg kontaktet af pressen, bliver inviteret med i arbejdsgrupper m.m. Jeg hører mange eksempler på, at demenskoordinatorer i kommunerne, er ”med i front” når demenspolitikker skal formuleres, når plejeboliger skal opføres, når værdighedspolitikker skal udarbejdes osv., osv., så alt i alt er vi nationalt og lokalt aktive på mange områder. Det er godt.

DKDKs formål er at øge kvaliteten i omsorgen for mennesker, der lider af demenssygdomme.

Foreningens formål søges opfyldt ved at:

- påvirke den demenspolitiske debat såvel lokalt som på landsplan og formidle viden om demens
- indgå samarbejde med interesseorganisationer, kompetence- og videnscentre både i den private og offentlige sektor
- igangsætte aktiviteter med højt fagligt indhold, herunder årskursus for demenskoordinatorer m.v.
- skabe rammer for netværk og vidensdeling for medlemmer, samt at medlemmer deler ud af succeshistorier, gode idéer og andre faglige erfaringer
- være synlige i den offentlige debat og udvikle en inspirerende hjemmeside.

Bestyrelsen forholder sig løbende til, hvordan vi bedst kan medvirke til at opfylde DKDKs formål, og til hvordan vi bedst arbejder som inspirator og sparringspartnere for DKDKs medlemmer.

I beretningen sidste år skrev jeg, at Danmark for første gang i historien havde fået en sundheds- og ældreminister. DKDK havde også den glæde, at Sophie Løhde som en af sine første opgaver holdt oplæg på DKDKs Årskursus.

I år vil jeg følge op og tilføje, at sundheds- og ældreminister Sophie Løhde har været særdeles aktiv på demensområdet. Mange kommuner, plejecentre, udredningsenheder og aktivitetscentre har haft besøg af ministeren. Ministeren har valgt, at hun ved selvsyn og dialog med fagpersonale og demenssyge og deres familier vil samle viden til arbejdet med den nye demenshandlingsplan. Jeg var - som formand for DKDK - inviteret med, da statsministeren og sundheds- og ældreministeren den 9. maj 2016 holdt topmøde på Marienborg angående den nye demenshandlingsplan.

Så demens er i indværende år kommet på den nationale dagsorden og DKDK har været med, hvor det gælder.

HVAD SKER DER PÅ DEMENSOMRÅDET?

Eksempler på initiativer er følgende:

Sundhedsstyrelsen har i årets løb arbejdet med et fagligt oplæg til den nationale demenshandlingsplan 2025. Arbejdsformen har været dialog- og arbejds møder hvor alle faglige interessenter på området har været repræsenteret. Fra interesseforeninger, over fagforeninger, Nationalt Videnscenter for Demens, kommuner, regioner til specialister. Jeg har repræsenteret DKDK og ved at flere demenskoordinatorer har repræsenteret kommuner.

Det faglige oplæg er sammenskrevet af Sundhedsstyrelsen og indeholder 17 anbefalinger til at styrke kvaliteten i demensindsatsen og forbedre livskvaliteten hos mennesket med demens og de pårørende. Se det faglige oplæg [her](#).

Anbefalingerne omfatter både social- og sundhedsfaglige indsatser for mennesker med demens samt de rammer og vilkår, hverdagen med demens stiller de pårørende overfor. Vi afventer det politiske arbejde i Folketinget i efteråret, hvorefter sundheds- og ældreministeren kan fremlægge den nationale handlingsplan. Der er afsat 470 millioner kroner fra 2016-2019 til arbejdet, hvilket betyder en politisk prioritering mellem anbefalingerne.

Den 1. august 2016 trådte den ændring af sundhedsloven i kraft, der etablerer hjemmel til, at midlertidigt eller varigt inhabile (herunder mennesker med demens) kan påsættes alarm- og pejlesystemer, f.eks. GPS under en indlæggelse.

Loven indeholder tillige en bestemmelse om, at sundhedspersoner i helt særlige tilfælde kan beslutte at foretage indgreb i selvbestemmelsesretten ved fysisk at tilbageholde en patient, der er ved at forlade en sygehusafdeling. I bestyrelsen har vi gennem et høringssvar bifaldet denne lovændring, der sidestiller social- og sundhedslov.

Se loven [her](#).

Folketinget vedtog i maj en ny lov om fremtidsfuldmagt. Justitsministeren fastsætter tidspunkt for lovens ikrafttræden, et tidspunkt som stadig er uvist. Der arbejdes pt. på en vejledning til loven. Jeg har som formand for DKDK deltaget i et møde i Justitsministeriet d. 27. juni, angående udarbejdelse af vejledningen. Se loven [her](#).

En fremtidsfuldmagt er en fuldmagt, der gives til at repræsentere fuldmagtsgiver i økonomiske og personlige forhold, hvis fuldmagtsgiver på et senere tidspunkt som følge af sygdom eller svækkelse (f.eks. demens) ikke selv kan varetage sine forhold. Fuldmagter af denne karakter har hidtil kunnet oprettes, men den nye lov sikrer et lovgrundlag og dermed en mere betryggende måde. Intentionen er at skabe større tryghed og klarhed for både fuldmagtsgiver og fuldmægtig.

Den nye lov udfylder et tomrum mellem de nuværende muligheder for at give fuldmagt og etablering af værgemål. Loven understøtter derfor retten til og muligheden for selvbestemmelse vedrørende fremtidige økonomiske og personlige forhold, hvis man mister evnen til selv at tage vare herpå.

Loven regulerer en række forhold, som ikke har været lovreguleret indtil nu, og som derfor i det praktiske liv har givet anledning til tvivl og uklarheder til gene for både fuldmagtsgivere og fuldmægtige.

Satspuljepartierne har afsat 17,4 mio. kr. til aflastning af pårørende til demente i egen bolig (Satspuljeaftalen 2015–2018).

Målet er, at kommuner og frivillige organisationer skal igangsætte nye og mere fleksible aflastende initiativer. Aflastningen kan eksempelvis ske i løbet af dag- eller aften timer, weekender, eller være i form af døgnafkastning. Målet med puljen er, at de aflastende initiativer, gennemført af kommuner eller frivillige organisationer, skal give nære og/eller samboende pårørende til borgere med demens i egen bolig, tid og mulighed for at få fri til andre aktiviteter, end at passe den demensramte med henblik på at forbedre den pårørendes livskvalitet. Aflastningen skal give den pårørende mere overskud og flere ressourcer. Med "aflastning" menes både tilbud, der gives uden for hjemmet (aflastning) og tilbud der gives i hjemmet (afløsning). Aflastning giver de pårørende mulighed for midlertidigt at overdrage omsorgen for den demensramte til en anden person eller institution. Aflastningen kan have forskellige former alt afhængig af varighed, sted, anledning og udformning. Det bliver spændende at se, hvilke nye initiativer, der iværksættes rundt i landet. Der er afsat penge til evaluering samt udarbejdelse og udbredelse af en eksempelsamling, således at de gode idéer spredes.

Sundhedsstyrelsen har i foråret 2016 gennemført et kursus for pårørende – "Samvær med mennesker med demens" i fire kommuner. Formålet med kurset har været at styrke de pårørendes mestringsstrategier og kommunikationsredskaber, og derigennem lette hverdagen og forbedre samværet med deres pårørende med en demenssygdom. Evalueringen af disse kursusforløb offentliggøres ultimo 2016.

Kommunerne er også aktive på demensområdet.

KL har gennemført en rundspørge blandt ældre- og omsorgschefer eller demenskoordinatorer i alle landets kommuner om demensområdet. Rundspørgen kommer bl.a. ind på mulighederne for afløsning i og uden for hjemmet, demenspladser, særlig kompetenseudvikling for medarbejderne, kurser og undervisning for pårørende m.m.

95 kommuner har svaret, og undersøgelsen viser, at der findes en række tilbud i kommunerne, men tilbuddene er uensartede både i omfang og indhold.

Flere kommuner arbejder på at oprette demenslandsbyer og i mange kommuner udvikles nye tilbud til demenssyge f.eks. aktivitetstilbud og tilbud til yngre demente.

Ovennævnt er eksempler på, at vores arbejdsområde i indværende år har været præget af manges bevågenhed og af udvikling og fornyelse.

Alzheimerforeningen fortsætter deres arbejde med at skaffe 100.000 demensvenner og er i skrivende stund nået op på næsten 13.000.

Broholm Horseshow, der hvert år afholder DM i Dressur og Paradressur, har i år indledt et samarbejde med Alzheimerforeningen med projektet Ride for a Cure, med det formål at samle penge ind til forskning i demens. Ved DM i juni blev der samlet 150.000 kr ind til formålet.

For første gang har Alzheimerforeningen den 24. september 2016 fået mulighed for at gennemføre en landsindsamling. Pengene fra landsindsamlingen går til foreningens arbejde for at bekæmpe demenssygdomme og forbedre vilkårene for demente og deres pårørende.

MEDLEMMER OG ORGANISATION 2015 - 2016

Demenskoordinatorer i Danmark er en landsdækkende interesseforening for medarbejdere, der arbejder koordinerende i forhold til mennesker med en demenssygdom og deres pårørende – eller medarbejdere, som på anden måde er beskæftiget med opgaver, der relaterer sig til demens i kommuner og regioner.

DKDKs medlemmer

DKDK havde pr. 1. september 2016 i alt 375 medlemmer. I tidsrummet 1/9 2015 til 29/8 2016 fik DKDK 51 nye medlemmer og 20 udmeldelser, 32 medlemmer er slettet pga. manglende indbetaling. Medlemstallet ligger stabilt sammenlignet med de seneste års tal (380 medlemmer pr. 15/8 2014, 373 medlemmer pr. 1. september 2015). En opgørelse over indmeldelser i perioden viser følgende:

- 25 er sygeplejersker, 16 er SOSU assistenter, 3 er ergoterapeut, 1 er socialpædagog, 1 er socialrådgiver, 1 er fysioterapeut og de resterende har ikke oplyst grunduddannelse.

DKDK har medlemmer både på Grønland og Færøerne. 1 medlem fra Grønland og 3 medlemmer fra Færøerne.

Medlemmernes kontakt med DKDK sker fortrinsvis via sekretariatet.

Nogle henvendelser og spørgsmål besvares straks, og andre sendes videre til bestyrelse og evt. til regionsrepræsentanter.

Spørgsmål og henvendelser giver mulighed for erfaringsudveksling og mulighed for, at bestyrelse og regionsrepræsentanter får belyst diverse problemstillinger af kolleger fra hele landet.

DKDKs bestyrelse

Bestyrelsen konstituerede sig på bestyrelsesmødet den 2. november 2015.

Bestyrelsen har i perioden bestået af:

formand Lone Vasegaard (OUH Fyn), næstformand Tina Jenny Kjeldsen (Odsherred kommune), Addi Wissing Nikolajsen (Vejen kommune), Rikke Jensen (Københavns kommune), Tine Johansen (Frederiksberg kommune).

Førstesuppleant Kirsten Sejerøe-Szatkowski (Hedensted kommune) og anden suppleant Kirsten Ryssing (Lyngby-Taarbæk kommune). Begge suppleanter har deltaget i alle bestyrelsesmøder. Pensioneret overlæge Rolf Bang Olsen er tilknyttet bestyrelsen som lægefaglig ressourceperson.

Bestyrelsen har i det forløbne år afholdt fem bestyrelsesmøder incl. et todages seminar. Seminaret er centralt i bestyrelsens arbejde, da bestyrelsen på dette møde fordeler diverse opgaver, planlægger indhold i årets fire nyhedsbreve og tager hul på planlægningen af det kommende Årskursus. Et seminar giver god tid til at drøfte aktuelle emner og tænke nyt for fremtiden. I år var et hovedpunkt på seminaret hvad DKDK kunne bidrage med til det faglige oplæg og demenshandlingsplanen. Spørgsmål som; hvad vil vi som DKDK prioritere, hvordan får vi bedst sikret demenskoordinatorer en fremtrædende plads i handlingsplanen for demensområdet blev drøftet. Bestyrelsen drøftede også hvordan DKDK kan blive mere synlige f.eks. via Facebook.

DKDKs regionsrepræsentanter

DKDK har i hver af de fem regioner 1 – 3 regionsrepræsentanter, som fungerer som bindeled imellem bestyrelse og medlemmer i de enkelte kommuner. En oversigt over regionsrepræsentanter findes [her](#).

Regionsrepræsentanterne mødes med bestyrelsen to gange årligt, dels under Årskurset og dels i foråret. Den 18. april holdt bestyrelse og regionsrepræsentanter et heldagsmøde i Odense, hvor blandt andet følgende var på dagsordenen: den kommende nationale handlingsplan, lokale demensalliancer, indhold i nyhedsbrevene, idéer til Årskurset, der var under udarbejdelse, og behovet for efteruddannelse af demenskoordinatorer, DKDK på facebook m.m.. En medarbejder fra Sundhedsstyrelsen var inviteret til at give en orientering om igangsatte initiativer.

Økonomi

DKDK's økonomi er baseret på kontingentindtægter, på offentlige tilskud til demensferien og på indtægter fra udstillingsstande på Årskurset.

Bestyrelsen arbejder ulønnet – dog får formanden et mindre honorar.

DKDK's regnskab fremlægges på generalforsamlingen.

Sekretariat

DKDK indgår i et sekretariatsfællesskab med DANSKE ÆLDRE RÅD, Landsforeningen for ansatte i Sundhedsfremmende Forebyggende hjemmebesøg (SUFO) og Dansk Gerontologisk Selskab. (DGS). Sekretariatets medarbejdere yder særdeles kvalificeret og hurtig ekspedition, og er en uvurderlig hjælp for bestyrelsen.

Formænd for SUFO, DANSKE ÆLDRE RÅD og DKDK mødes en gang årligt og inviteres som deltagere til hinandens Årskurser.

INDTRYK FRA DKDK ÅRSKURSUS 2015

AKTIVITETER 2015 - 2016

2015 – 2016 har været et travlt år for bestyrelse og sekretariat.

Demenshandlingsplan

Året har været præget af arbejdet med forarbejdet til den nye handlingsplan for demensområdet, som regeringen gav startskuddet til i regeringsgrundlaget i 2015.

DKDKs formand har repræsenteret DKDK i referencegruppen til udformning af anbefalinger og i en arbejdsgruppe. Hvad der skulle vægtes i dette arbejde har løbende været på bestyrelsens dagsorden.

Demensalliancen

Næstformand Tina Jenny Kjeldsen har deltaget i en temadag i Demensalliancen angående kompetenceudvikling.

Høringssvar

DKDK har i perioden afgivet 5 høringssvar på udkast til love og betænkninger/vejledninger:

- *September 2015*: udkast til ændring af regler vedrørende forebyggende hjemmebesøg.
- *December 2015*: udkast til forslag til ændring af sundhedsloven, lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet og lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.
- *Januar 2016*: udkast til ændring af lov om social service (værdighedspolitikker for ældreplejen).
- *Januar 2016*: udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter.
- *August 2016*: udkast til bekendtgørelse om indberetningspligt af beslutninger om anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer.

Høringssvar kan læses på DKDKs hjemmeside [her](#).

Hjemmeside

DKDKs hjemmeside www.demens-dk.dk er et vigtigt kommunikationsredskab i forhold til at formidle viden om DKDKs arbejde.

Hjemmesiden er i foråret udvidet med en artikeldatabase med artikler fra 2010 og frem. I artikeldatabasen kan søges artikler fra DKDKs nyhedsbreve og konferencerapporter. Artiklerne er inddelt efter emner som f.eks. demenskoordinatorens rolle, rehabilitering, sagsbehandling, frivillighed, aktivitet og Marte Meo. Ved tryk på et emne ledes man frem til det nyhedsbrev der har artiklen. Bestyrelsen har igangsat dette initiativ for at synliggøre de mange gode artikler der i de seneste fem år er bragt i nyhedsbrevene.

Nyhedsbreve 2015 – 2016

Målet er, at der udkommer 4 nyhedsbreve årligt, hvoraf det ene er konferencerapport efter Årskurset. Det tilstræbes, at nyhedsbrevene er temanumre med artikler, som overvejende er skrevet af fagpersoner på området. Bestyrelsens medlemmer udgør redaktionen – og to bestyrelsesmedlemmer har særligt ansvar.

Redaktører er Tine Johansen og Addi Nikolajsen.

Nr	Tema	Overskrift leder
3/2015	Konferencerapport	Tak for sidst
4/2015	Den tværfaglige demensindsats	Ny handleplan for demens
1/2016	Demenskoordinatoren og vore øvrige samarbejdspartnere	Demens på den nationale dagsorden
2/2016	Aktivitetstilbud	Foråret har været præget af stor aktivitet

Årskursus

Den 9. – 11. september 2015 afviklede DKDK det 22. Årskursus med titlen: "Demenskoordinatorens komplekse arbejdsfelt - udfordret af etiske, juridiske og praktiske dilemmaer som årørendes forventninger, ny teknologisk mulighed for genoplivning, sociallovens helhedssyn, seksuel og udadreagerende adfærd, ny sorgforståelse og ny demensforståelse". I 2015 var der 382 deltagere og 19 udstillingsstande.

Årskurset udbydes til såvel medlemmer af DKDK som til ikke-medlemmer, og betragtes som et tilbud, hvor bl.a. undervisere fra uddannelsesstederne kan opgradere deres viden. I 2015 deltog 192 medlemmer og 190 ikke-medlemmer. Årskurset budgetteres uden overskud, for at holde en så lav deltagerbetaling som muligt.

Årets DemensKoordinator

DKDK kårer hvert år "Årets DemensKoordinator" på Årskurset. Prisen går til et medlem, der har ydet en særlig indsats på området. DKDKs medlemmer kan indstille en kollega til titlen og bestyrelsen vælger Årets DemensKoordinator blandt de indstillede kandidater.

I 2015 gik titlen til Gitte Stubtoft Kærgaard fra Struer kommune.

Demensferie

DKDK arrangerer i samarbejde med Hotel Nyborg Strand hvert år demensferie for mennesker med en demenssygdom og vedkommendes pårørende som hjælper.

I 2016 er der gennemført 2 feriehold støttet fra Social- og Integrationsministeriets Tipslottopulje til særlige sociale formål.

På hvert feriehold er der 2 ferieguider, som er uddannede demenskoordinatorer. Ud over at hygge om feriegæsterne og arrangere udflugter og lignende, er de behjælpelige, hvis der opstår problemer.

Ferieguiderne er frivillige og ulønnede.

Uge 29 var ferieguiderne Anne Grethe Lyhne og Gitte Kærgaard

Uge 30 var ferieguiderne Susanne Sejbjerg og Kirsten Sejerøe-Szatkowski.

Møder og henvendelser

DKDK har skrevet til social- og indenrigsminister Karen Ellemann og sundheds- og ældreminister Sophie Løhde, og gjort opmærksom på, at DKDK finder den lange sagsbehandlingstid der er for værgemål til demente uacceptabel. DKDK har modtaget et svar der tilkendegiver, at der arbejdes med området.

Bestyrelsen holdt i maj 2016 møde med to uddannelseskonsulenter fra Professionshøjskolen Metropol i København. Metropol arbejder på efteruddannelse af medarbejdere på demensområdet og ønskede at drøfte behovet med DKDK. Også behovet for efteruddannelse af demenskoordinatorer blev drøftet.

DKDK har i årets løb holdt møder med Alzheimerforeningen og Nationalt Videnscenter for Demens, om det faglige oplæg til demenshandlingsplanen, samt holdt møde med Alzheimerforeningens formand og direktør, for at udveksle idéer og synspunkter generelt på demensområdet.

Inspirationskatalog til kommuner

Marselisborg – center for udvikling, kompetence og viden har udarbejdet et inspirationskatalog til kommunerne. DKDK har på vegne af Marselisborg udsendt et spørgeskema til DKDKs medlemmer, som derigennem har medvirket til at give en bred indsigt i kommunernes organisering af demensindsatsen, samt indsigt i de udfordringer og potentialer, som demenskoordinatorerne ser på tværs af kommunale grænser. Desuden er demenskoordinator Kirsten Ryssing og koordinator i Region Sjælland Jette Kallehauge interviewet til undersøgelsen. Også Alzheimerforeningen og Nationalt Videnscenter for demens har medvirket med viden.

I kataloget gives inspiration til, hvordan de mangeartede opgaver med at tilbyde den rette pleje og omsorg til mennesker med demens og den rette støtte til pårørende, kan organiseres. Formålet med inspirationskataloget er at skabe et afsæt for vidensdeling på tværs af kommuner.

Projektgrupper

Kirsten Ryssing har deltaget i en gruppe under Statens Byggeforskningsinstitut (SBI) omkring materiale om demensegnede boliger, hvorfra der udkommer en eksempelsamling. Gruppen har afsluttet sit arbejde, der bl.a. fremlægges på DKDKs Årskursus 2016.

Demensdagene 2016

DKDK deltog med en stand på Demensdagene den 19. og 20. maj 2016.

AFSLUTNING

Et spændende og arbejdsomt DKDK-år nærmer sig sin afslutning. Der har været stor aktivitet både nationalt og lokalt. Det politiske fokus på demens og vilkårene for dem, der lider af en demenssygdom og deres pårørende, sætter mange aktiviteter i gang.

I kommuner afprøves nye arbejdsgange, mange steder udvikles pleje og omsorgen for mennesker med demens via større eller mindre projekter. Der har været stor interesse for Demensrejseholdet og mange kommuner har ønsket, at plejecentre kan få del i Demensrejseholdets undervisningstilbud.

Som demenskoordinatorer har vi ofte en central plads i de kommunale udviklingstiltag og både dagens og fremtidens opgaver stiller store krav til alle på demensområdet. Kompetencer skal fastholdes og nye redskaber skal udvikles. DKDKs Årskursus er med til at give deltagerne nye kompetencer og redskaber, til at sprede ny viden og til at skabe relationer demenskoordinatorer imellem. Så det er med stor glæde at jeg konstaterer, at der igen er stor interesse for DKDKs Årskursus. Igen i år bliver vi flere end sidste år – i år flere end 400 deltagere. Bestyrelsen ser frem til på Årskurset at møde såvel medlemmer som ikke-medlemmer, som ønsker at få nye input og inspiration til det videre arbejde.

Ifølge Nationalt Videnscenter for Demens (NVD) var der i 2015 83.830 mennesker med demens i Danmark, og de forudser, at tallet i 2020 stiger til 94.265. Der er således være behov for fortsat udvikling. Bestyrelsen – og nok os alle sammen – imødeser med spænding, hvordan den politiske prioritering bliver både i forhold til demenshandlingsplanen og også i kommunerne.

DKDK vil fortsat gøre sin indflydelse gældende, hvor det er muligt. Som forening arbejder vi for at demenskoordinatorer og andre medarbejdere på demensområdet står fagligt stærkt til at løfte opgaverne med at opnå de bedst mulige vilkår for mennesker med demens og deres pårørende.

Tak til bestyrelsen og sekretariatet for året 2015 – 2016.

Tak til demenskoordinatorer og andre medarbejdere rundt om i landet for forslag og ideer til DKDKs arbejde.

Jeg glæder mig og ser frem til de udfordringer, der venter i året 2016 – 2017.

Lone Vasegaard
formand

